

Hyvinvointialueet demokratian kärkijoukoissa

Niklas Wilhelmsson
Oikeusministeriö

Hallitusohjelma

- Demokratiaohjelma - VN-periaatepäätös ja toimintasuunnitelma (kevät 2025)
- Käsitellään parlamentaarisesti kansalaisaloitejärjestelmän ja muiden aloite- ja kuulemisjärjestelmien kehittämiseen liittyvät kysymykset – mietintö 05/2025
- Kansalaisjärjestöstrategia – VN periaatepäätös 06/2024, toimintasuunnitelma lokakuussa 2024
- Vaalijärjestelmän suhteellisuuden parantaminen – mietintö 01/2025
- Vaali- ja puoluerahoituslain ja puoluelakiin sekä vaalilakiin ja kansalaisaloitelakiin liittyvät muutokset – HE 11/2024
- Vaalikäytäntöjen kehittäminen ja äänestysaktiivisuuden edistäminen (mietintö joulukuu 2025)
- Poikkihallinnollinen skenaariotyö vaalien toimittamisesta erilaisissa kriisi- ja poikkeusoloissa (2024-2025)
- Työryhmä arvioimaan useilla eri hallinnon tasoilla luottamushenkilönä toimimista sekä vaalikelpoisuutta koskevaa sääntelyä (12/2025)

Euroopan unioni

- Poliittisen mainonnan avoimuutta koskeva asetus, digipalvelusäädös, Eurooppalainen mediavapaussäädös, tekoälysäädös
- EU:n puolueasetus, EU:n vaalisäädös
- European Democracy Shield (demokratiakilpi)
- Direktiiviehdotus kolmansien valtioiden puolesta harjoitettavan intressivaikuttamisen avoimuudesta ja rekisteröinnistä

Demokratiaohjelma (luonnos)

1	Johdanto	4
2	Tilannekuva.....	7
3	Keskeiset linjaukset ja toimenpiteet demokratian ja osallistumisen edistämiseksi vuosina 2024–2027	10
3.1	Edistämme äänestysaktiivisuutta	11
3.2	Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta	13
3.3	Kehitämme demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen hyviä käytäntöjä	15
3.4	Vahvistamme hyvän keskustelun ja mielipiteen vaihtamisen kulttuuria yhteiskunnassa	18
3.5	Kehitämme paikallishallintoa ja varmistamme lähidemokratian toteutumisen.....	20
3.6	Kehitämme kansallista demokradiapolitiikkaa.....	22
3.7	Edistämme demokratiaa Euroopan unionissa ja kansainvälisesti	24
4	Ohjelman valmistelu, toimeenpano ja seuranta	26
4.1	Virkamiestyöryhmä	26
4.2	Aikataulu ja resurssit	26
4.3	Valmistelu, viestintä ja vuorovaikutus.....	27
4.4	Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi	28

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM125:00/2023>

TAVOITELINJAUS 8

Parannamme monikanavaisia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia erilaisten alueiden ja eri väestöryhmien, erityisesti lasten ja nuorten erilaiset osallistumisen edellytykset sekä haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja nuoret huomioon ottaen. Keskeisiä toimenpiteitä ovat uudenlaisten, valtakunnallisten osallistumisen ja vaikuttamisen keinojen ja rakenteiden kehittäminen ja testaaminen, jo olemassa olevien osallistumisen rakenteiden vakiinnuttaminen, digitaalisten vaikuttamiskanavien lapsi- ja nuorisoystävällisyyden parantaminen ja niiden tunnettuuden lisääminen, hallinnon ja kansalaistoimijoiden ratkaisukeskeisen kumppanuuden vahvistaminen erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien tavoittamiseksi sekä vuoropuhelun lisäämiseksi heitä koskevassa päätöksenteossa.

TAVOITELINJAUS 9

Tuemme suoran kansalaisosallistumisen mallien kehittämistä ja dialogisten menetelmien käyttöönottoa päätöksentekoprosesseissa eri hallinnontasoilla. Keskeisiä toimenpiteitä ovat niin sanotun puntaroivan demokratian menetelmien, kuten kansalaisraatien tai -paneelien, sekä dialogisten menetelmien käyttöönotto valtioneuvoston strategisten linjausten valmistelussa ja osana olemassa olevia kuulemisen ja osallistumisen kanavia, kansallisten dialogien mallin jatkokehittäminen, dialogien toteuttaminen ja niiden tulosten parempi hyödyntäminen, paikallisesti ja alueellisesti kehitettyjen hyvien dialogikäytäntöjen ja -mallien levittäminen valtakunnallisesti sekä eduskunnan, hyvinvointialueiden ja kuntien kannustaminen puntaroivan keskustelun käyttämiseksi päätöksentekonsa tukena.

Osallistumisoikeuksien edistäminen

- ”Käsitellään parlamentaarisesti kansalaisaloitejärjestelmän ja muiden aloite- ja kuulemisjärjestelmien kehittämiseen liittyvät kysymykset”
- **Valmistelu:** virkamiestyöryhmä ja parlamentaarinen ohjausryhmä
- **Aikataulu:** työryhmä antaa mietintönsä 05/2025. Tämän jälkeen valmistellaan virkatyönä työryhmän esittämiä lainsäädäntömuutoksia

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM135:00/2023>

Kansalaisjärjestöstrategia

”Kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä ja osallisuutta on tarpeen kehittää myös alueellisesti. Siksi kuntia ja hyvinvointialueita suositellaan:

- tunnistamaan tehtäviensä kannalta keskeiset kansalaisjärjestöt ja niiden kanssa tehtävän yhteistyön tuottama lisäarvo
- osoittamaan kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa koskevasta yhteistyöstä ja tuesta vastaavat yhteyshenkilöt
- ottamaan kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten kehittäminen huomioon strategioissa ja pitkän ajan taloussuunnittelussa
- kehittämään osallisuustoimintaansa edelleen
- myöntämään avustuksia ja uudistamaan avustuskäytäntöjä sekä huolehtimaan kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan käyttöön tarkoitettujen tilojen saatavuudesta
- hyödyntämään maakuntien verkostojärjestöjen potentiaalia
- kokeilemaan esimerkiksi lähiökehittämisessä julkisen ja yksityisen rahoituksen sekä esimerkiksi talkootyön yhdistämistä”

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165689/OM_2024_20_ML.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Alue- ja kuntavaalit 13.4.2025

- Alue- ja kuntavaaleissa yhtenevät
 - Aikataulut
 - Äänestysaluejako ja äänestyspaikat
- Äänestäjä voi käyttää molemmat äänioikeutensa samalla äänestyskerralla tai erikseen eri kerroilla, esimerkiksi niin, että hän äänestää ennakkoon kuntavaaleissa ja vaalipäivänä aluevaaleissa.
- Aluevaalien äänestyslippu on violetti ja kuntavaalien äänestyslippu valkoinen.
- Ehdokaslistojen yhdistelmä on aluevaaleissa painettu violetille paperille ja kuntavaaleissa valkoiselle.
- Helsingkiläisillä äänioikeus vain kuntavaaleissa
 - Helsingissä yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja laitosäänestyksessä kuitenkin mahdollista äänestää aluevaaleissa

Alue- ja kuntavaalien aikataulua

- 13.10.2024 Vaalien kampanja-aika alkaa
- 13.1.2025 Kirjeäänestyksen tilauspalvelu avataan
- 21.2.2025 Äänioikeusrekisteritietojen poimintapäivä
- 4.3.2025 Ehdokashakemusten jättämisen määräaika
- 13.3.2025 Ehdokasasettelun vahvistaminen, ehdokasnumerot julkaistaan
- 2.4.2025 Ennakkoäänestys kotimaassa ja ulkomaan yleisillä ennakkoäänestyspaikoilla alkaa
- 5.4.2025 Ennakkoäänestys ulkomailla päättyy
- 8.4.2025 Ennakkoäänestys kotimaassa päättyy
- 11.4.2025 Ennakkoäänestyksen lähetekuorten ja kirjeäänestyksen lähetekuorten tulee olla asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnassa ennen kello 19.00
- 13.4.2025 Vaalipäivän äänestys kello 9.00–20.00
- 14.4.2025 Tarkastuslaskennan aloittaminen
- 16.4.2025 Tulosten vahvistaminen

A A A

På svenska

Kirjautu sisään

Hyvinvointialuealoite Välfrädsområdesinitiativ

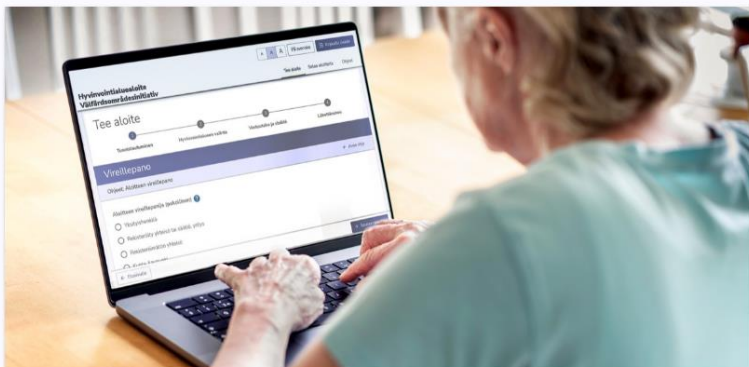
Tee aloite

Selaa aloitteita

Ohjeet

☰+ Tee aloite

☰ Selaa aloitteita

demokrata.fi kansalaisaloite.fi kuntalaisaloite.fi otakantaa.fi lausuntopalvelu.fi vaalit.fi puolerekisteri.fi

 otakantaa.fi [Hankkeet](#) [Tietoa palvelusta](#) [Kirjaudu](#) [På svenska](#)

Osallistu keskusteluun. Vaikuta valmisteluun.

Otakantaa.fi-palvelusta löydät ajankohtaiset hankkeet, joihin kaivataan mielipidettäsi.

[Näytä lisähakuehdot](#)

demokrata.fi kansalaisaloite.fi kuntalaisaloite.fi otakantaa.fi lausuntopalvelu.fi vaalit.fi puolerekisteri.fi

 lausuntopalvelu.fi [Kirjaudu sisään](#) [Rekisteröidy](#) [På svenska](#)

[Etusivu](#) [Lausuntopyynnöt](#) [Ohjeet](#)

Anna lausunto ja vaikuta!

 Digiraati [Mikä on Digiraati?](#) [Näin osallistut](#) [Raadit](#) [Kirjaudu raateihin](#) [På svenska](#)

**OSALLISTU,
KESKUSTELE,
VAIKUTA!**

Digiraati-palvelussa voit osallistua keskusteluun sinua kiinnostavista ajankohtaisista aiheista

niklas.wilhelmsson@gov.fi

OIKEUSMINISTERIÖ

www.oikeusministerio.fi

Facebook: facebook.com/oikeusministerio

Twitter: [@oikeusmin](https://twitter.com/oikeusmin)

Käyntiosoite: Eteläesplanadi 10, Helsinki

Postiosoite: PL 25, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde: 029 516 001